

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่จะเสนอในบทนี้ จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550)

สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 7 จังหวัด คือ ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี ชัยนาท และพระนครศรีอยุธยา โดยแยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 139 คน ครู จำนวน 6,505 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2542 เขตการศึกษา 6 จำนวน 139 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางการสุ่มของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 103 คน จาก ครูจำนวน 361 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 464 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีวิธีการดังนี้ นำจำนวนโรงเรียนแต่ละจังหวัดมาเทียบสัดส่วน ร้อยละเมื่อได้จำนวนโรงเรียนแต่ละจังหวัดแล้ว ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้ผู้บริหารของโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร หลังจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างครู โดยนำจำนวนครู แต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไปเทียบสัดส่วนร้อยละ เมื่อได้จำนวนครูแต่ละโรงเรียนแล้ว ทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เพื่อให้ได้รายชื่อครูแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีการจับฉลากเลขลำดับที่ตามบัญชีรายชื่อครูของแต่ละโรงเรียน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ที่ใช้ในการวิจัย

จังหวัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
ลพบุรี	26	1339	1365	19	74	93
สระบุรี	22	1125	1147	16	62	78
สิงห์บุรี	12	636	648	9	35	44
อ่างทอง	14	624	638	10	35	45
อุทัยธานี	21	641	662	16	36	52
ชัยนาท	15	650	665	11	36	47
พระนครศรีอยุธยา	29	1490	1519	22	83	105
รวม	139	6505	6644	103	361	464

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบโดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่งที่ดำรงในปัจจุบัน อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษาสูงสุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือก ตามระดับที่พึงประสงค์ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้

ระดับที่พึงประสงค์ ระดับ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ระดับที่พึงประสงค์ ระดับ 2 หมายถึง ระดับน้อย

ระดับที่พึงประสงค์ ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับที่พึงประสงค์ ระดับ 4 หมายถึง ระดับมาก

ระดับที่พึงประสงค์ ระดับ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่ามีจำนวน 72 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ
คุณลักษณะของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ข้อ 1-22 รวม 22 ข้อ
2. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วย
  - ด้านความรู้ ข้อ 23-45 รวม 23 ข้อ
  - ด้านทักษะทางการบริหาร ข้อ 46-72 รวม 27 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของ
ผู้บริหาร จากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความ รายงานการวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
2. นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมาสร้างเครื่องมือเป็นแบบ
สอบถาม
3. กำหนดตัวบ่งชี้และประเด็นที่จะสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด
4. เขียนข้อคำถามตามตัวบ่งชี้และประเด็นที่กำหนด
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา
6. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ

7. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้ว และผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา

8. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ได้เครื่องมือที่มีความสมบูรณ์มีคุณภาพเหมาะสมและเชื่อถือได้ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือ ขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 และผู้อำนวยการสำนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัด 7 จังหวัด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมส่งซองปิดแสตมป์จำหน่ายซองถึงผู้วิจัยไปด้วย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ด้วยเช่นกัน

4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 103 คน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 103 ชุด

4.2 ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 361 คน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 361 ชุด

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 464 ชุด ได้รับคืน และสมบูรณ์จำนวน 445 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.90 รายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จัดส่ง (ชุด)	ได้รับคืนและสมบูรณ์	
	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	103	96	93.20
ครู	361	349	96.67
รวม	464	445	95.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* (Statistical Package for the Social Science) ของศูนย์สารสนเทศ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคาดหวังของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยนำข้อคำถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้บริหารและครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า t-test นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ใช้หลักเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้
(ประกอบ กรรณสูตร, 2538 : 76-77)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ มาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ มากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย